

De haan kraaide

Thema: Lijden en sterven

Lukas 22: 54-62 en Johannes 18: 18-27

UITLEG VAN DE TEKST

Lukas concentreert zich op de gebeurtenissen met Petrus. Hij zegt weinig over het nachtelijk verhoor zoals Markus dat wel doet (Mark. 14: 53v). Johannes geeft in zijn verslag de gebeurtenissen door elkaar heen. Als ooggetuige laat hij zien dat beiden (de Heere Jezus en Petrus) tegelijk ondervraagd worden. De Heere Jezus wordt naar het huis van de hogepriester gebracht (Luk. 22: 54). Petrus volgt op enige afstand (Gr. makrothen, wat 'van grote afstand' betekent). Petrus komt (Luk. 22: 55) bij mensen die een vuur hebben ontstoken. Johannes noemt het een kolenvuur. Hoewel hij het zelf zo niet bedoeld zal hebben, warmt hij zich te midden van vijanden van zijn Meester. Eerst geeft Johannes de ondervraging van de Heere Jezus weer (Joh. 18: 18). De hogepriester vraagt Hem naar Zijn leerlingen en Zijn leer (Joh. 18: 19). De Heere Jezus antwoordt (Joh. 18: 20) door te zeggen dat Hij altijd vrijuit (Gr. parrhesia, wat betekent: openlijk, zonder verhulling, in het openbaar) heeft gesproken tot de wereld. Hij sprak in de synagoge, in de tempel, op die plaatsen waar Joden samenkwamen en Hem konden horen. Niets gebeurde in achterkamertjes of in het verborgene. Waarom vragen ze het niet aan hen die Hem hebben gehoord? Zij kunnen ook vertellen wat Hij leerde. Eén van de dienaren reageert verbolgen op dit antwoord (Joh. 18: 22). Hij dient de Heere Jezus een slag (Gr. raphisma, wat kaakslag betekent) toe, omdat hij meent dat de Heere Jezus geen respect toont voor de hogepriester. De Heere Jezus vraagt de dienaar om dan maar aan te geven waar Hij kwalijk (Gr. kakoos, wat boos, onjuist, onterecht of kwalijk betekent) gesproken heeft (Joh. 18: 23). Daarop komt geen antwoord. Wel vertelt Johannes (Joh. 18: 24) dat de man de

Heere Jezus gemakkelijk kan slaan, omdat Hij gebonden is. Johannes maakt duidelijk dat de Heere Jezus niet bezwijkt onder de druk van het moment. Hij wordt onterecht beschuldigd, wordt geslagen en staat daar vastgebonden, maar Hij houdt stand. Hoe anders gaat het met Petrus. Bij het vuur zit een dienstmaagd (Luk. 22: 56) die Petrus herkent als één van de discipelen van de Heere Jezus. Ze confronteert hem daarmee. Hij ontkent (Gr. arneomai, wat ontkennen of verloochenen betekent) dit (Luk. 22: 57). Dat doet hij door heel concreet te zeggen; 'Ik ken Hem niet.' Dat is een diepe uitspraak. Hij ontkent daarmee de band met zijn Meester. Hij ontkent iedere betrokkenheid. Dat herhaalt zich (Luk. 22: 58) als een ander hem ook herkent als één van de volgelingen van de Heere Jezus. Misschien meent Petrus dat het gevaar nu bezworen is, maar een uur later (Luk. 22: 59) zegt opnieuw iemand dat Petrus bij Hem hoort. Als bewijs wijst hij op de spraak van Petrus; onmiskenbaar komt hij uit Galilea. Johannes vertelt dat deze laatste persoon familie is van Malchus, van wie Petrus een oor heeft afgeslagen in Gethsémané (Joh. 18: 26). Hij zegt zelfs: 'Zag ik u niet in de hof met Hem?' Opnieuw ontkent Petrus dit. Hij zegt: 'Ik weet niet waar u het over hebt' (Luk. 22: 60).

Dan kraait er een haan (Luk. 22: 61). Petrus weet nu letterlijk hoe laat het is. Dat wordt versterkt door het feit dat de Heere Jezus Zich omdraait en hem aankijkt (Luk. 22: 61). Door deze blik herinnert hij zich de woorden van de Heere Jezus (Luk. 22: 34). Hij had hem reeds voorzeggd dat hij zijn Meester zou verloochenen. Petrus had het niet kunnen geloven. Nu is het toch waarheid geworden. De spanning om ontdekt te worden als volgeling en

misschien zelf ook gevangengenomen te worden, was teveel voor Petrus. Het had hem er toe gebracht zijn Meester publiekelijk te verloochenen. Petrus gaat nu naar buiten (Luk. 22: 62) en weent bitter (Gr. pikroos, wat 'bitter of schrijnend verdriet' aanduidt).

TER OVERWEGING

Met de kinderen kunnen we bespreken wat verloochenen inhoudt. Stel dat hun eigen ouders tegenover anderen ontkennen dat hij of zij hun kind is. Dat raakt je diep. Dat snijdt door je ziel. Ook al doet iemand dat uit angst, toch kwetst het ons als iemand ontkent aan jou verbonden te zijn. Juist de Heere wil dat we Hem erkennen en niet ontkennen dat we bij Hem horen.

Johannes maakt duidelijk dat waar de Heere Jezus stand houdt, Petrus bezwijkt. Vooraf zouden misschien weinig mensen zich hebben kunnen voorstellen dat Petrus zou bezwijken. Dat is toch gebeurd. We moeten, zegt de Bijbel, niet op prinsen vertrouwen (Ps. 146). Ook niet op indrukwekkende mensen als Petrus. De enige op Wie we bouwen kunnen, is de Heere.

Petrus kon vooraf niet geloven dat hij er toe in staat zou zijn de Heere Jezus te verloochenen.

Toen het er op aankwam, deed hij het toch. Zo kunnen de kinderen zich misschien niet voorstellen dat ze tot een bepaalde zonde in staat zijn. De werkelijkheid is echter dat we geneigd zijn tot alle kwaad. Wanneer we in de verkeerde omstandigheden op de verkeerde plek zijn en het gevaar heel dichtbij komt, zijn we tot heel veel in staat om ons eigen leven te redden.

Midden tijdens de ondervraging kijkt de Heere Jezus toch naar Petrus. Wat er ook gebeurt, Hij blijft betrokken op Zijn leerling. Hoe groot het kwaad ook is wat Hem wordt aangedaan. Zijn liefde is groter dan ons gebrek. Dat is zeker geen vrijbrief om te zondigen. Het troost me wel als ik me realiseer dat ik weer eens gevallen ben.

GELOOFSLEER

De Heidelbergse Catechismus gaat in zondag 15, vraag en antwoord 37, in op het woordje 'geleden'. Wat verstaan wij eronder dat Christus geleden heeft? Dat Hij Zijn hele leven, maar in het bijzonder op het einde van Zijn leven de toorn (boosheid) van God over de zonde gedragen heeft. Niet voor Zichzelf, maar voor ons. Om ons te verlossen. Zie hiervoor ook de Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 20.